

**DYREKTOR IZBY SKARBOWEJ
WE WROCŁAWIU**

UNP: 0201-17-003015

Znak sprawy: 0201-KW.0710.66.2016

Proszę o przygoto-
wowanie terminu do: 23.02.2017r.

**URZĄD SKARBOWY
W LUBANIU (OL1)**

Wpł.
dnia **31-01-2017**

L. dz. **3361/2017/2016**

Skierowano **SN OB. PP**

GO ZAŁATWIENIA : **OB PP**

AD ACTA : **SN**

2017-02-01

Pani

Barbara Czarnecka

Naczelnik

Urzędu Skarbowego w Lubaniu

ul. Stara 1

59-800 Lubań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 185 poz. 1092) oraz zarządzenia nr 124/2015 Dyrektora Izby Skarbowej we Wrocławiu z 20 maja 2015 r. ze zm. w sprawie kontroli w urzędach skarbowych.

1	Nazwa kontrolowanego urzędu skarbowego	Urząd Skarbowy w Lubaniu	
		Naczelnik	Barbara Czarnecka
2	Zakres kontroli (przedmiot i okres kontroli)	Prawidłowość działań realizowanych przez Urząd Skarbowy w zakresie dotyczącym podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu odpłatnego zbycia nieruchomości w okresie od 1-01-2015 r. do 30-06-2016 r.	
3	Upoważnienie do kontroli	KW/0710-63/16	
4	Termin kontroli	Od 17-10-2016 r. do 28-10-2016 r.	
5	Imię, nazwisko i stanowisko służbowe kontrolera / kontrolerów	Elżbieta Karczewska- starszy komisarz skarbowy Andrzej Niziński – starszy komisarz skarbowy	

Dyrektor Izby Skarbowej we Wrocławiu przekazuje wystąpienie pokontrolne obejmujące ustalenia kontroli zawarte w projekcie wystąpienia pokontrolnego 0201-KW.0710.66.2016, do którego nie wniesiono zastrzeżeń.

USTALENIA FAKTYCZNE

1) Kontrola funkcjonalna

Analizując dokumentację źródłową 14 wybranych losowo spraw (czynności sprawdzających zarejestrowanych w 2015 r. i w I połowie 2016 r. w aplikacji BIBLIOTEKA AKT stwierdzono, iż w jednym przypadku analiza sprawy (nr OB/4042/1/15/SN) została zaakceptowana przez Z-cę Naczelnika Urzędu Skarbowego w Lubaniu z adnotacją „kontrola funkcjonalna”, a dwie zostały zaakceptowane przez Kierownika PP z adnotacją „kontrola funkcjonalna”. Stwierdzono, że wszystkie losowo wybrane sprawy dotyczące czynności sprawdzających zakończonych analizami były zaakceptowane przez Kierownika Działu Obsługi Bezpośredniej (OB). Ustalili również, że wszystkie wnioski o odstąpienie od wszczęcia postępowania podatkowego - podpisane przez Kierownika Samodzielnego Referatu Postępowań Podatkowych (PP) były zaakceptowane przez Z-cę Naczelnika Urzędu Skarbowego w Lubaniu i zatwierdzone przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Lubaniu.

Według wyjaśnień z 18-10-2016 r. udzielonych przez kierownika OB i kierownika PP w okresie od 1-01-2015 r. do 30-06-2016 r., kontrola realizacji działań przez OB w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu odpłatnego zbycia nieruchomości dokonywana była poprzez weryfikację prawidłowości sporządzonych analiz dotyczących rozliczeń podatników z tytułu sprzedaży nieruchomości. Dokumentowanie odbywało się poprzez podpisanie przez kierownika OB sporządzonej analizy. Kierownik OB weryfikował wykazy osób zobowiązanych do rozliczeń sprzedaży nieruchomości (wydruk CZM) poprzez odznaczenie na wydruku spraw załatwionych.

W okresie od 1-01-2015 r. do 30-06-2016 r. zadania z zakresu weryfikacji rozliczeń sprzedaży nieruchomości lub praw majątkowych nie podlegały bezpośrednio kontroli funkcjonalnej w Samodzielnym Referacie Postępowań Podatkowych. Kontrola funkcjonalna według wyjaśnień kierownika PP prowadzona była w zakresie terminowości i prawidłowości prowadzonych postępowań podatkowych oraz prawidłowości ewidencjonowania dokumentów w systemach: BIBLIOTEKA AKT i POLTAX.

Kontrole funkcjonalne z poziomu Zastępcy Naczelnika Urzędu Skarbowego w Lubaniu, wg wyjaśnień Zastępcy Naczelnika Urzędu były prowadzone cyklicznie poprzez monitoring realizacji zadania, tj. weryfikację przydziału spraw do załatwienia, raportowanie stanu, etapu rozliczeń – informacje zwrotne od kierownika i pracowników o przebiegu prowadzonych spraw, o zagrożeniach przedawnieniem zobowiązań. Nadzór nad stopniem realizacji ww. zadania i raportowanie odbywało się m. in. drogą elektroniczną poprzez e-maile zawierające polecenia w zakresie podjęcia niezbędnych działań jak i polecenia dotyczące informowania o stanie spraw i przebiegu realizowanego zadania. Poza tym w ramach kontroli funkcjonalnej – według wyjaśnienia Zastępcy Naczelnika Urzędu z 27-10-2016 r. weryfikacji były poddawane poszczególne sprawy, a adnotacje o tym fakcie zostały odnotowane w analizach dot. tych spraw.

Zgodnie z wymogami zarządzenia nr 123/2015 Dyrektora Izby Skarbowej we Wrocławiu z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie kontroli funkcjonalnej dokumentowanie (potwierdzanie) przeprowadzonych czynności kontroli funkcjonalnej powinno być udokumentowane według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia (§ 5 zarządzenia).

2) Terminowość wprowadzania aktów do CZM

Od 29-07-2011 r. w Urzędzie Skarbowym obowiązuje zarządzenie nr 15/2011 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Lubaniu z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie zasad pozyskiwania, przetwarzania i wykorzystywania informacji o odpłatnym zbyciu nieruchomości lub ich części oraz udziału w nieruchomości, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego lub użytkowego oraz prawa do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej, prawa wieczystego

użytkowania gruntów - przed upływem pięciu lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło nabycie lub wybudowanie, jeżeli odpłatne zbycie nie nastąpiło w wykonaniu działalności gospodarczej.

Z zarządzenia tego wynika, że pracownicy działu OB na bieżąco powinni wprowadzać do systemu CZM informacje, tj. akty notarialne i postanowienia sądu, oraz zaznaczać w systemie CZM te informacje, w których występuje zbycie nieruchomości lub praw majątkowych przed upływem 5 lat od nabycia, wybudowania (§ 2 ust. 1). Z tak oznaczonych transakcji w terminach do 31 stycznia i 31 lipca każdego roku podatkowego sporządzany powinien być wydruk z CZM który dział OB przekazuje niezwłocznie do działu PPAP (§ 2 ust. 3).

Kwestie dotyczące terminu ewidencjonowania w CZM aktów notarialnych (wpływających do Urzędu Skarbowego od 1-01-2016 r.) regulował także wewnętrzny dokument pn. „Zasady wprowadzania informacji do systemu CZM”. Według tych zasad akty notarialne, postanowienia i ugody sądu, które wpływają do organu podatkowego w danym miesiącu powinny być wprowadzone do systemu CZM do końca następnego miesiąca i niezwłocznie przekazane do Samodzielnego Referatu Postępowań Podatkowych (PP).

Według wydruku zarejestrowanych spraw w aplikacji CZM do Urzędu Skarbowego w Lubaniu wpłynęło aktów notarialnych i postanowień dot. sprzedaży nieruchomości:

- w 2015 r. - 1.963 szt. Łączna liczba wszystkich informacji dot. podatku dochodowego ze sprzedaży nieruchomości przed upływem 5 lat wynosiła 178 szt. (tj. 9,07%), w tym uzyskanych z innych urzędów skarbowych - 33 szt. (tj. 18,54 %),
- w I półroczu 2016 r. - 1.104 szt. Łączna liczba wszystkich informacji dot. podatku dochodowego ze sprzedaży nieruchomości przed upływem 5 lat wynosiła 130 szt. (tj. 11,78%), w tym uzyskanych z innych urzędów skarbowych - 30 szt. (tj. 23,08 %),

W zweryfikowanej próbie 52 aktów notarialnych, wprowadzonych do CZM:

- a) z 26 aktów notarialnych, które wpłynęły w okresie od 01-12-2015 r. do 31-12-2015 r. do systemu CZM wprowadzono:
 - na bieżąco 3 akty notarialne, co stanowi 1,68%,
 - 12 aktów notarialnych przed upływem 30 dni (tj. 6,74%),
 - 11 aktów notarialnych po upływie 30 dni (tj. 6,18%), w tym 3 akty zostały wprowadzone z opóźnieniem wynoszącym 91, 96 i 105 dni,
- b) z 26 aktów notarialnych, które wpłynęły w okresie od 01-01-2016 r. do 30-06-2016 r. do systemu CZM wprowadzono do końca następnego miesiąca 11 aktów notarialnych (tj. 8,46%). Pozostałe akty notarialne tj. 15 szt. (co stanowi 11,59%), które wpłynęły do organu podatkowego w danym miesiącu nie zostały wprowadzone do systemu CZM do końca następnego miesiąca. Zostały one wprowadzone po upływie 8, 9, 10 (2 szt.), 12, 34, 35, 36, 39, 51, 55, 57, 76, 84 i 91 dni licząc od końca następnego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym wpłynął akt notarialny.

Na podstawie ww. próby ustalono, iż średnia ilość dni od daty wpływu do daty wprowadzenia do systemu CZM wynosiła w 2015 r. 33 dni, a w I półroczu 2016 r. 61 dni.

Z wyjaśnień udzielonych w dniu 18-10-2016 r. przez kierownika OB i Z-cę Naczelnika US wynika, że powodem nie zachowania terminowości wprowadzenia aktów notarialnych do CZM była m. in. zmiana organizacji pracy w tym obszarze działania Urzędu wprowadzona przez Naczelnika Urzędu Skarbowego zarządzeniem nr 1/2014 z 4 kwietnia 2014 r. Do końca marca 2014 r. czynności te były wykonywane przez Dział Postępowań Podatkowych, Analiz i Planowania, a od 1 kwietnia 2014 r. przez Dział Obsługi Bezpośredniej. Sprawy z działu PPAP do działu OB przekazano w dwóch turach tj. (po akcji zeznań) 29-05-2014 r. przekazano dowody dotyczące sprzedaży dokonanych w 2009 r., a 5-12-2014 r. - dowody dotyczące sprzedaży, zamiany, darowizn dokonanych w latach 2010, 2011, 2012 i 2013.

Wpływ na taki stan rzeczy miały także długotrwałe absencje chorobowe w latach 2013, 2014 i 2015 osoby realizującej to zadanie i pracowników działu OB, a także wzrost obciążenia pracą w dziale OB związany z konsolidacją procesów pomocniczych i nałożeniem nowych zadań na komórkę OB, odejściem z pracy 4 osób i przejściem obsługi kancelaryjnej Urzędu Skarbowego przez pracowników OB.

Terminy określone w zarządzeniu nr 15/2011 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Lubaniu i dokumencie pn. „Zasady wprowadzania informacji do systemu CZM” nie zostały zachowane w 23 sprawach (tj. 12,92%), których wpływ nastąpił w 2015 r. i w 15 (tj. 11,54%) które wpłynęły do organu w I połowie 2016 r.

3) Weryfikacja aktów notarialnych pod względem właściwości miejscowej.

W kontrolowanym okresie akty notarialne potwierdzające zbycie nieruchomości, które wpłynęły do Urzędu Skarbowego w Lubaniu były weryfikowane pod względem właściwości miejscowej.

W 2015 r. przekazano do innych urzędów skarbowych zgodnie z właściwością miejscową 59 spraw na podstawie 54 aktów notarialnych, w tym 1 sprawę która wpłynęła do organu w 2007 r. (nabycie nieruchomości), 23 sprawy które wpłynęły do organu w 2010 r., 11 spraw które wpłynęły do organu w 2011 r., 11 spraw które wpłynęły do organu w 2012 r., 6 spraw, które wpłynęły do organu w 2014 r. (w tym 1 sprawa która wpłynęła z US Lwówek Śląski) i 7 spraw które wpłynęły w 2015 r. (w tym 1 z US Zgorzelec),

Natomiast w I półroczu 2016 r. przekazano zgodnie z właściwością miejscową 25 spraw na podstawie 25 aktów notarialnych, w tym: 13 spraw które wpłynęły do organu w 2010 r., 2 sprawy które wpłynęły w 2015 r. oraz 10 spraw które wpłynęły w 2016 r.

Z próby objętej badaniem wynika, że w 2015 r. w 7 przypadkach akty notarialne zostały przekazane w okresie od 28 do 213 dni po dniu ich wpływu do organu, w jednym przypadku w ciągu 846 dni, a w pozostałych 7 przypadkach w okresie od 1.248 do 2.045 dni. Natomiast w I półroczu 2016 r. do innych urzędów skarbowych przekazano akty notarialne dotyczące sprzedaży nieruchomości w okresie od 7 do 290 dni - 5 aktów notarialnych, w okresie od 1.891 do 1.946 dni - 2 akty notarialne, a w okresie od 2.013 do 2.273 dni - 8 aktów notarialnych.

Średnia ilość dni przekazywania aktów notarialnych w 2015 r. na podstawie przeprowadzonej próby wynosi 952 dni, a w I półroczu 2016 r. - 1.436 dni.

Z przeprowadzonej analizy wynika także, że Urząd Skarbowy przekazał wg właściwości do innych urzędów skarbowych 7 aktów notarialnych około pół roku przed upływem terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego i 13 aktów notarialnych około roku przed upływem terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego.

Z wyjaśnień udzielonych przez Kierownika działu OB z dnia 19-10-2016 r. wynika, że akty notarialne dot. sprzedaży nieruchomości, które wpłynęły do Urzędu Skarbowego w Lubaniu w latach 2010-2012 zostały przekazane do innych urzędów wg właściwości dopiero w 2015 r. i I półroczu 2016 r. z uwagi na fakt, iż nie wszystkie akty zostały odesłane na etapie wprowadzania ich do CZM oraz z tego powodu, iż zmiana właściwości miejscowej nastąpiła w terminie późniejszym (na dzień sporządzenia aktu i wpływu do organu podatnik był właściwy, a zmiana właściwości nastąpiła w okresie późniejszym). Okoliczność zmiany właściwości dotyczyła np. aktów notarialnych:

- Rep. A 1976/2010 – zmiana właściwości 30-09-2010 r.,
- Rep. A 4872/2010 – zmiana właściwości 20-12-2010 r.,
- Rep. A 941/2010 – zmiana właściwości 10-10-2010 r.,
- Rep. A 9062/2010 – zmiana właściwości 18-03-2013 r.,
- Rep. A 1921/2010 – zmiana właściwości 11-06-2010 r.,
- Rep. A 7314/2010 – zmiana właściwości 23-07-2011 r.

W okresie kontrolowanym w Urzędzie Skarbowym brak było bezpośredniej regulacji dot. weryfikacji aktów notarialnych pod względem właściwości miejscowej.

Od 1-10-2016 r. obowiązuje wewnętrzna procedura postępowania P-009/1 w sprawie zasad pozyskiwania, przetwarzania i wykorzystywania informacji o odpłatnym zbyciu nieruchomości lub ich części oraz udziału w nieruchomości, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego lub użytkowego oraz prawa do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej, prawa wieczystego użytkowania gruntów - przed upływem pięciu lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło nabycie lub wybudowanie, jeżeli odpłatne zbycie nie nastąpiło w wykonaniu działalności gospodarczej, zatwierdzona przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Lubaniu. Zgodnie z § 4 pkt 4 kopie aktów notarialnych dotyczące podatników spoza właściwości miejscowej urzędu pracownicy OB powinni przysyłać na bieżąco do właściwego organu.

Zbyt późne przekazywanie aktów notarialnych mogło wpłynąć na uniemożliwienie właściwemu organowi podjęcie czynności sprawdzających oraz wydanie decyzji dot. odpłatnego zbycia nieruchomości przed upływem terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego.

4) Monitorowane i egzekwowanie terminowego wywiązywania się podatników z obowiązku składania zeznań podatkowych

Zgodnie z zarządzeniem nr 15/2011 Naczelnika Urzędu Skarbowego z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie zasad pozyskiwania, przetwarzania i wykorzystywania informacji o odpłatnym zbyciu nieruchomości lub ich części oraz udziału w nieruchomości, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego lub użytkowego oraz prawa do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej, prawa wieczystego użytkowania gruntów – przed upływem pięciu lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło nabycie lub wybudowanie, jeżeli odpłatne zbycie nie nastąpiło w wykonaniu działalności gospodarczej pracownicy działów OB, PPAP i referatu OL zobowiązani byli do ewidencjonowania na bieżąco w systemie POLTAX i aplikacji BIBLIOTEKA AKT wpływające do urzędu oświadczenia sprzedającego informujące o zamiarze wydatkowania w ciągu dwóch lat od odpłatnego zbycia, w części lub w całości, przychodu uzyskanego z odpłatnego zbycia nieruchomości lub praw majątkowych, w przypadku odpłatnego zbycia nieruchomości i praw nabytych do dnia 31-12-2006 r., oświadczenia o spełnieniu warunków do zwolnienia na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 126 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (ulga meldunkowa), w brzmieniu obowiązującym w latach 2007-2008, zeznań o wysokości osiągniętego dochodu PIT-39 z informacjami dotyczącymi sprzedaży nieruchomości i praw majątkowych, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. a)-c) ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, nabytych po dniu 31-12-2008 r.

Analizy w zakresie obowiązku terminowego składania deklaracji podatkowych dokonywali pracownicy działu OB, którzy - zgodnie z ww. zarządzeniem Naczelnika Urzędu Skarbowego nr 15/2011 - w terminie 21 dni od powzięcia wiadomości o nieterminowym złożeniu deklaracji zobowiązani byli składać wniosek na stanowisko KS lub odstąpić od ukarania (wyjaśnienie Kierownika OB z dnia 27-10-2016 r.). W okresie kontrolowanym tj. od 1-01-2015 r. do 30-06-2016 r. zasady terminowego składania deklaracji (m. in. dot. zbycia nieruchomości przed upływem 5 lat od jej nabycia) i przekazywania wniosków na stanowisko karne skarbowe regulowało także Zarządzenie Naczelnika Urzędu Skarbowego nr 16/2014 z 31-12-2014 r. w sprawie określenia procedur postępowania w zakresie realizacji spraw karnych skarbowych, przekształcone z dniem 1-04-2015 r. w wewnętrzną procedurę postępowania. Zgodnie z tym zarządzeniem - pracownicy komórki OB, komórek kontroli podatkowej, postępowań podatkowych, do spraw wierzycielskich zobowiązani byli w ciągu 21 dni od dnia powzięcia wiadomości do przekazywania do stanowiska karnego skarbowego informacji o naruszeniu przepisów podatkowych polegających na niezłożeniu lub nieterminowym złożeniu deklaracji podatkowych. Pracownicy nie przekazują ww. informacji w przypadkach:

- uiszczenia w wyznaczonym przez organ terminie uszczuplonej należności publicznoprawnej,
- złożenia prawnie skutecznej korekty deklaracji podatkowej w rozumieniu przepisów ustawy Ordynacja podatkowa,
- złożenia pisemnego wyjaśnienia o cechach „czynnego żalu”,
- gdy informacja dotyczy czynów przedawnionych.

W okresie od 1-01-2015 r. do 30-06-2015 r. - jak wynika z raportu e-ORUS - do Urzędu Skarbowego w Lubaniu wpłynęło 165 zeznań podatkowych PIT-38, PIT-39 i PIT-23 dot. zbycia nieruchomości przed upływem 5 lat od jej nabycia, w tym po obowiązującym terminie - 45 (tj. 27,27%), a - w I połowie 2016 r. wpłynęły 182 zeznania, w tym 41 (tj. 47,25%) po obowiązującym terminie.

W kontrolowanym okresie dział OB nie wystąpił do stanowiska KS z wnioskami o ukaranie podatników, którzy nieterminowo złożyli deklaracje dot. zbycia nieruchomości.

Jak wynika z wyjaśnień Kierownika OB we wszystkich sprawach nieterminowego złożenia deklaracji odstąpiono od ukarania podatników. Przyczynami stanowiącymi odstępnie od ukarania były okoliczności: złożenie czynnego żalu przez podatnika (art. 16 KKS), złożenie skutecznej deklaracji podatkowej wraz z uzasadnieniem przyczyny korekty i w całości uiszczenie w wyznaczonym przez organ terminie uszczuplonej należności publicznoprawnej (art. 16a KKS) i przedawnienie karalności (art. 17 § 1 pkt 6 KPK).

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

5) Terminowość i prawidłowość wprowadzania deklaracji podatkowych złożonych w 2015 r. i I połowie 2016 r., w których wykazano odpłatne zbycie nieruchomości.

W zakresie terminów wprowadzania zeznań rocznych do systemu POLTAX w kontrolowanym okresie obowiązywały: zarządzenie Naczelnika Urzędu Skarbowego Nr 5/2010 z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie obiegu dokumentów podlegających rejestracji w systemie POLTAX, w którym terminowość wprowadzania deklaracji do systemu POLTAX nie została uregulowana i zarządzenie nr 15/2011 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Lubaniu z dnia 22 lipca 2011 r., zgodnie z którym pracownicy działów OB, PPAP i referatu OL zobowiązani byli do ewidencjonowania na bieżąco w systemie POLTAX i aplikacji BIBLIOTEKA AKT wpływające do urzędu oświadczenia sprzedającego informujące o zamiarze wydatkowania w ciągu dwóch lat od odpłatnego zbycia, w części lub w całości, przychodu uzyskanego z odpłatnego zbycia nieruchomości lub praw majątkowych, w przypadku odpłatnego zbycia nieruchomości i praw nabytych do dnia 31-12-2006 r., oświadczenia o spełnieniu warunków do zwolnienia na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 126 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (ulga meldunkowa), w brzmieniu obowiązującym w latach 2007-2008, zeznań o wysokości osiągniętego dochodu PIT-39 z informacjami dotyczącymi sprzedaży nieruchomości i praw majątkowych, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. a)-c) ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, nabytych po dniu 31-12-2008 r.

Terminowość i prawidłowość wprowadzania deklaracji złożonych w kontrolowanym Urzędzie Skarbowym w okresie od 1-01-2015 r. do 30-06-2016 r., w których wykazano odpłatne zbycie nieruchomości zweryfikowano na podstawie losowo wybranych 45 (tj. 12,96%) złożonych zeznań PIT-23, PIT-38 i PIT-39 w systemie POLTAX.

Przeprowadzona próba wykazała, że wszystkie deklaracje zostały wprowadzone do systemu POLTAX na bieżąco.

6) Czynności sprawdzające.

Według otrzymanych od Kierownika OB wydruków z dnia 17-10-2016 r. zarejestrowanych spraw w systemie BIBLIOTEKA AKT dotyczących zbycia nieruchomości, w Urzędzie Skarbowym

w Lubaniu w 2015 r. przeprowadzono (lub rozpoczęto) 157 czynności sprawdzających, natomiast w I półroczu 2016 r. przeprowadzono (lub rozpoczęto) 30 czynności sprawdzających.

W związku z tym, iż w wyniku analizy przedmiotowych wydruków stwierdzono, że w szeregu przypadków dane w nich zawarte nie są kompletne (np. brak terminu załatwienia sprawy, sposobu jej załatwienia), jak również, że sprawy są „dublowane”, na polecenie kontrolujących wydruki zostały uzupełnione i uaktualnione.

Według wydruków zweryfikowanych na dzień 18-10-2016 r., w 2015 r. przeprowadzono (lub rozpoczęto) 140 czynności sprawdzających, a w I półroczu 2016 r. przeprowadzono (lub rozpoczęto) 29 czynności sprawdzających.

Przeanalizowano dokumentację źródłową 10 losowo wybranych spraw (czynności sprawdzających) zarejestrowanych w 2015 r. w systemie BIBLIOTEKA AKT dotyczących zbycia nieruchomości i 4 losowo wybranych spraw (czynności sprawdzających) zarejestrowanych w I półroczu 2016 r.

Z próby poddanej analizie wynika, iż czynności sprawdzające, które podjęto w 2015 r. dotyczyły:

- 2 spraw, których termin przedawnienia zobowiązania podatkowego upływał w tym samym roku, tj. z dniem 31-12-2015 r.,
- 7 spraw, których termin przedawnienia upływał w następnym roku, tj. z dniem 31-12-2016 r.
- 1 sprawy, której termin przedawnienia upływał za 5 lat, tj. z dniem 31-12-2020 r.,

a czynności sprawdzające, które podjęto w I półroczu 2016 r. dotyczyły spraw, których termin przedawnienia zobowiązania podatkowego upływał w tym samym roku, tj. z dniem 31-12-2016 r. Stwierdzono, że wnioski wynikające z analiz są poprawne i mają oparcie w aktach sprawy i przepisach podatkowych, jednakże w sprawie (nr OB/4042/108/15/SN) można uznać za nieuzasadnione prowadzenie czynności sprawdzających od 6-11-2015 r. do 19-10-2016 r., ponieważ już z aktu notarialnego, który wpłynął do Urzędu Skarbowego 07-11-2014 r. jednoznacznie wynikało, że przedmiotem sprzedaży były grunty rolne stanowiące gospodarstwo rolne (o powierzchni powyżej 1 ha). Poza tym informacje dot. charakteru gruntów można było ustalić na podstawie ksiąg wieczystych.

7) Postępowania podatkowe.

W 2015 r. wydano 4 decyzje określające wysokość zobowiązania podatkowego na łączną kwotę 52.059 zł, a w I półroczu 2016 r. - 1 decyzję określającą wysokość zobowiązania w kwocie 15.200 zł.

Według wydruków z dnia 11-10-2016 r. - Obsługa decyzji wymiarowych, w tym pokontrolnych, odwołań - otrzymanych w dniu 17-10-2016 r. od Kierownika PP, w Urzędzie Skarbowym w Lubaniu w 2015 r. wydano 4 decyzje dotyczące zbycia nieruchomości, a w I półroczu 2016 r. - 1 decyzję.

Analizie poddano akta spraw dotyczące wszystkich decyzji wydanych w 2015 r. Decyzja wydana w I półroczu 2016 r. została wraz z odwołaniem i aktami sprawy przekazana do Dyrektora Izby Skarbowej we Wrocławiu.

We wszystkich sprawach decyzje o wszczęciu postępowania podatkowego podjęto po terminie określonym w § 3 pkt 1 zarządzenia Naczelnika Urzędu Skarbowego w Lubaniu nr 4/2015 z 13 stycznia 2015 r. (przekształconego zgodnie z wyjaśnieniami Z-cy Naczelnika z dnia 28-10-2016 r. - w procedurę wewnętrzną) tj. po upływie I kwartału 2015 r.

Należy przy tym zauważyć, że termin określony w ww. procedurze jest inny niż termin wskazany w § 4 pkt 4 Zarządzenia Naczelnika Urzędu Skarbowego w Lubaniu nr 15/2011 z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie zasad pozyskiwania, przetwarzania i wykorzystywania informacji (...) tj. „nie później niż 10 miesięcy przed upływem terminu przedawnienia”.

W jednej sprawie (zakończona decyzją nr PP I/4211-10/3/15) może budzić wątpliwość skuteczność doręczenia w postępowaniu podatkowym pism w trybie art. 150 O.p. w sytuacji, gdy

organ faktycznie posiadał informację o tym, że podatniczka nie mieszka pod zgłoszonym w przeszłości adresem.

8) Analiza zobowiązań podatkowych zagrożonych przedawnieniem

Działania w zakresie niedopuszczenia do przedawnień zobowiązań podatkowych w Urzędzie Skarbowym reguluje Zarządzenie Naczelnika Urzędu Skarbowego w Lubaniu nr 4/2015 z dnia 13 stycznia 2015 r. (przekształcone z dniem 1-04-2015 r. w procedurę wewnętrzną – proces konsolidacyjny) i zarządzenie Naczelnika Urzędu Skarbowego w Lubaniu nr 15/2011 z dnia 22 lipca 2011 r.

W § 3 pkt 1 ww. procedury przyjęto zasadę, iż najpóźniej w I kwartale roku, w którym upływa termin przedawnienia z mocy prawa należy podjąć decyzję o wszczęciu postępowania podatkowego, z zastrzeżeniem, iż wszczynać należy w pierwszej kolejności postępowanie podatkowe dotyczące okresów najbardziej zagrożonych przedawnieniem, zaś w § 4 pkt 4 zarządzenia Naczelnika Urzędu Skarbowego w Lubaniu nr 15/2011, że postępowanie podatkowe w sprawie opodatkowania sprzedaży nieruchomości lub praw majątkowych należy, co do zasady wszczynać niezwłocznie, nie później niż na 10 miesięcy przed upływem terminu przedawnienia. Przepisy zarządzenia Naczelnika Urzędu Skarbowego nr 4/2015 z dnia 13 stycznia 2015 r. nakładają także obowiązek wnioskowania o dokonanie zabezpieczenia w trakcie postępowania podatkowego, gdy dodatkowy przypis będzie równy lub przekroczy 10.000 zł zaległości za okres rozliczeniowy oraz w sytuacji, gdy zbliża się termin przedawnienia – niezwłoczne wnioskowanie o wszczęcie postępowania KS, a następnie powiadamianie podatników o zawieszeniu biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego. W Urzędzie nie ma ustalonej kwoty bazowej do odstępień od wszczynania postępowań podatkowych (co do zasady przyjęto kwotę 500 zł), a każdy przypadek w zakresie odstąpienia od dochodzenia należności omawiany jest indywidualnie na zespole roboczym przy udziale Naczelnika Urzędu, Z-cy Naczelnika Urzędu i kierowników PP, RPSW i EA. Każde odstąpienie od wszczęcia postępowania zatwierdzane jest przez Naczelnika Urzędu Skarbowego.

Komórka RPSW na wniosek PP uruchamia odpowiednio procedurę zabezpieczenia lub nadania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności czy też generuje tytuł wykonawczy, który kieruje do EA.

W celu zapobieżenia przedawnieniu spraw w zakresie rozliczeń sprzedaży nieruchomości podejmowane były w urzędzie decyzje o oddelegowaniu pracowników do działu OB, celem wsparcia w realizacji tego zadania. Fakt ten miał miejsce w 2015 r. – z SW oddelegowano 1 osobę do działu OB na okres od 15-10-2015 r. do 30-11-2015 r.

Żadne z zobowiązań określonych w wyniku przeprowadzonych w 2015 r. postępowań podatkowych w podatku od sprzedaży nieruchomości na dzień 31-12-2015 r. nie uległo przedawnieniu.

Według wyjaśnień udzielonych w dniu 28-10-2016 r. przez Kierownika Samodzielnego Referatu PP w jednej sprawie zakończonej wydaniem decyzji dnia 3-07-2015 r. zobowiązanie uległo przedawnieniu z dniem 28-04-2016 r. Decyzję doręczono dnia 15-07-2015 r. (decyzja ostateczna), na karcie kontowej dokonano przypisu dnia 17-07-2015 r., wystawiono tytuł wykonawczy SM2/922/15 dnia 31-07-2015 r., wszczęto postępowanie karne skarbowe dnia 9-11-2015 r. (data uprawomocnienia się wyroku 6-03-2016 r.), data przedawnienia 28-04-2016 r.

Na dzień 31-12-2016 r. - 9 zobowiązań podatkowych z tytułu odpłatnego zbycia nieruchomości jest zagrożonych przedawnieniem:

- 3 sprawy, w których wydano decyzje wymiarowe i podatnicy odwołali się od nich,
- 4 sprawy, w których postępowania podatkowe są w toku,
- 2 sprawy, w których do 28-10-2016 r. nie wszczęto postępowania.

W 2015 r. w 5 sprawach odstąpiono od wszczęcia postępowania ze względu na ekonomikę postępowania rozumianą jako brak efektywności tj. ze względu na:

- bezskuteczność oraz konieczność poniesienia dodatkowych kosztów w przypadku powołania biegłego w celu wyceny sprzedanej nieruchomości,
- nieustalenie miejsca pobytu, braku informacji o dochodach od 2004 r., braku majątku mogącego być przedmiotem zastawu lub hipoteki,
- częściową zapłatę zobowiązania.

Do dnia 28-10-2016 r. w 7 sprawach odstąpiono od wszczęcia postępowania i według wyjaśnienia kierownika Samodzielnego Referatu (pismo z dnia 27-10-2016 r.) w 2 sprawach rozważa się odstąpienie od wszczęcia postępowania podatkowego.

W Urzędzie Skarbowym w 2016 r. w 7 sprawach odstąpiono od wszczęcia postępowania ze względu na ekonomikę postępowania rozumianą jako brak efektywności tj. z powodu:

- wysokości przewidywanego zobowiązania tj. po 225 zł (w 2 przypadkach),
- zgonu podatnika i wysokości przewidywanego zobowiązania tj. po 200 zł (w 2 przypadkach) i 380 zł w 1 przypadku,
- zgon podatnika i brak możliwości szybkiego ustalenia spadkobierców ze względu na konieczność przeprowadzenia długo toczącego się postępowania sądowego (przewidywane zobowiązanie w wysokości 3.515 zł),
- nieustalenia miejsca pobytu (1 sprawa, przewidywane zobowiązanie w wysokości 16.700 zł).

We wszystkich ww. sprawach postępowania podatkowe zostały wszczęte w październiku 2016 r., tj. ze znacznym przekroczeniem terminu określonego w § 3 pkt 1 zarządzenia Naczelnika Urzędu Skarbowego w Lubaniu nr 4/2015 z 13 stycznia 2015 r., tj. po upływie I kwartału 2015 r. Wszczęcie postępowania podatkowego pod koniec roku, w którym upływa termin przedawnienia zobowiązania podatkowego może w ogóle uniemożliwić wydanie decyzji wymiarowych.

Ocena skontrolowanej działalności
Pozytywna z nieprawidłowościami
Uzasadnienie oceny
Kontrolą objęto terminowość podejmowanych czynności w związku z wprowadzeniem danych do systemu, weryfikacją aktów notarialnych pod względem właściwości miejscowej, składania przez podatników zeznań podatkowych oraz postępowań podatkowych. Uwag nie wniesiono do czynności podejmowanych przez Urząd w zakresie monitorowania i egzekwowania terminowego wywiązywania się podatników z obowiązku składania zeznań podatkowych oraz wprowadzania zeznań, w których wykazano odpłatne zbycie nieruchomości. W pozostałych kontrolowanych obszarach stwierdzono uchybienia bądź nieprawidłowości. Dotyczy to w szczególności wprowadzania danych do systemu, gdzie stwierdzono nieprzestrzeganie wewnętrznych uregulowań w zakresie terminów wprowadzania aktów notarialnych do aplikacji CZM, tj. opóźnienia, które sięgały 105 dni po wyznaczonym wewnętrznie terminie. Ze znacznym opóźnieniem przekazywano akty notarialne do właściwych miejscowo organów, bowiem jak ustalono akty notarialne przekazywano w terminach sięgających nawet do 2 273 dni od daty wpływu dokumentu do Urzędu Skarbowego. Skutkiem tych opóźnień był fakt, że w kontrolowanym okresie 7 aktów notarialnych przekazano do innych organów podatkowych na około pół roku przed upływem terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego, a 13 aktów notarialnych na około 1 roku przed tym terminem. Z opóźnieniem podejmowano także czynności sprawdzające dotyczące zbycia nieruchomości, tj. w pojedynczych przypadkach w ostatnim roku przed upływem terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego. Opóźnienia stwierdzono także we wszczynaniu postępowań

podatkowych, gdzie również nie przestrzegano wewnętrznych procedur w tym zakresie. Opóźnienia te nie spowodowały przedawnienia zobowiązań podatkowych na 31-12-2015 r., jednak powodują, że istnieje realne zagrożenie przedawnienia dla zobowiązań podatkowych wynikających z postępowań prowadzonych w 2016 r.

Pracę na kontrolowanych odcinkach oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami uwzględniając utrudnienia związane z zmianą organizacji pracy oraz obciążenie pracą, z uwagi na długotrwałe absencje chorobowe pracowników, a także związane z przejęciem nowych zadań przez komórkę OB, po konsolidacji procesów pomocniczych. Niemniej jednak ten obszar działania Urzędu wymaga poprawy.

Wnioski pokontrolne

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień polecam:

1. Przekazywać akty notarialne wg właściwości niezwłocznie po weryfikacji miejsca zamieszkania podatnika dokonanej na dzień 31 grudnia roku, w którym nastąpiło odpłatne zbycie nieruchomości lub na dzień wpływu aktu do niewłaściwego organu podatkowego.
2. Terminowo wprowadzać akty notarialne do systemu CZM.
3. Prowadzić czynności sprawdzające w terminie pozwalającym na wydanie decyzji w I jak i II instancji przed upływem terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego.
4. Wszczynać postępowania podatkowe w terminie pozwalającym na wydanie decyzji w I jak i II instancji przed upływem terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego.
5. Stosować wewnętrzne procedury dot. wprowadzania aktów notarialnych do systemu CZM i wszczynania postępowań podatkowych.
6. Dokumentować przeprowadzenie kontroli funkcjonalnej zgodnie z zarządzeniem Dyrektora Izby Skarbowej w sprawie kontroli funkcjonalnej.

Termin złożenia informacji o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków

Pisemną informację o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innych sposobach usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości należy przekazać w terminie jednego miesiąca od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Termin złożenia informacji o rezultatach wdrożonych zaleceń

Pisemną informację o rezultatach wdrożenia zaleceń należy przekazać do tut. Izby Skarbowej w terminie dziewięciu miesięcy od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, dnia 23.01.2017

p.o. Dyrektor Izby Skarbowej

Dyrektor Izby Skarbowej

Joanna Szczygielska